

Erhvervsøkonomisk litteratur

Af Erik Johnsen.

Världen som marknad.

Det finns förvisso en stor mängd litteratur om vad multinationella och andra internationellt arbetande företag bör veta om främmande marknader. Dette gäller även u-länderna. Emellertid säger litteraturen i fråga också att man såsom industriledare eller marknadsförare, intresserad av länderna i fråga, verkligen måste förstå deras kultur, politik och ekonomi, i själva verket det mesta om länderna i fråga. Det har under de senaste åren kommit fram en rik litteratur av ekonomisk, politisk och kulturell art, som ger den verkligt initierade insikten. Ett förlag, som har specialiserat sig på detta slag av litteratur är Pall Mall Press samt det härmed lierade Frederick A. Praeger. Antalet titlar rör sig om betydligt över hundra, som utkommit under de allra senaste åren. Här nedan presenteras två volymer ur den synnerligen betydelsefulla produktionen.

Olof Henell

Kaplan, Jacob J., *The Challenge of Foreign Aid – Policies, Problems, and Possibilities*, Frederick A. Praeger, New York, 1967 (andra tryckn. 1968) – Praeger Series on International Economics and Development.

Författaren har en tjugårig erfarenhet av särskilt amerikansk hjälp. Han behandlar också de viktigaste sidorna av relationerna mellan Förenta staterna och u-länderne såsom mottagare av hjälp. Ofta uttalas starkt tvivel rörande effektiviteten i denna hjälp och dess olika former. Ofta

diskuteras också i den aktuella litteraturen om det gångna decenniet har varit en framgång eller ett misslyckande. Kaplan formulerar resultatet som en utmaning och då för det kommande decenniet. Författaren är inte beredd att skriva under att decenniet har varit misslyckat: han menar att man väntat sig orealistiskt mycket. Det är dock minst två olika världar som har mötts.

Kaplans framställning är verkligen mångsidig: han missar ingan viktig sida av det enorma komplexet. Han behandlar hur hjälpen förhåller sig till amerikansk utrikespolitik över huvud liksom till kommunistvärldens utrikespolitik. När det gäller olika delproblem gäller dock hans analys i första hand relationerna mellan Förenta staterna och u-länderna. Sålunda skrivs fylligt om multilateral hjälp i jämförelse med bilateral. Skall hjälpen vara teknisk eller mera ekonomiskt-administrativ? Vad bör ske i Förenta nationernas egid och vad bör ske i exempelvis Världsbankens. I det sammahanger framträder de olika taktiska mål som u-länderna själva visat under olika förhållanden; men får en realistisk uppfattning om hur u-länder i olika skeden tytt sig än till västvärlden (enkannerligen Förenta staterna), än till kommunistvärlden.

Författaren förmår att på ett mindre vanligt sätt leva sig in i u-ländernas, i Amerikas men också i kommunistvärldens motiv og synsätt. Enligt underrubriken sysslar författaren liksom nästan alla andre på samma område med »problem och möj-